

**Lễ hội cầu mùa – nét văn
hoá đặc sắc của người
Xinh Mun ở Sơn La**

Lễ hội cầu mùa là nét văn hoá đặc sắc, tiêu biểu mang đậm tinh thần cộng đồng của người Xinh Mun (Sơn La).

Người chủ trì lễ hội là những thầy mo trong bản. Ảnh: Internet

Sơn La là vùng đất sinh sống lâu đời của 12 dân tộc anh em, mỗi dân tộc đều có bản sắc văn hóa riêng, độc đáo và tương đồng. Các dân tộc Sơn La có nhiều lễ hội như: Lễ hội mợi, lễ kéo si, lập tịnh, lễ hội hoa ban, xên bản, xên mừng, xíp xí, cầu mưa, nào xông, gieo hạt, kin pang then, gọi đầu, xên pang ả, mừng a ma,... Trong số đó phải kể đến nét văn hoá độc đáo trong lễ hội cầu mùa của người Xinh Mun.

Theo quan niệm vạn vật hữu linh, người Xinh Mun tin rằng, các cánh rừng, con suối... đều có thần linh cai quản. Do vậy khi mùa màng đã thu hoạch xong, năm nào được mùa, lúa ngô, nuôi được nhiều gà, lợn... người Xinh Mun sẽ đứng ra tổ chức Lễ hội cầu mùa.

Lễ hội Cầu mùa hay còn gọi là Lễ hội Mừng A Ma ở Sơn La không phải là lễ hội thường niên mà 3- 5 năm mới tổ chức một lần, vào khoảng từ tháng 11 đến tháng 1 âm lịch, khi mùa màng đã thu hoạch xong và năm đó được mùa, lúa ngô đầy nhà, nuôi được nhiều gà, lợn...

Lễ hội này bắt đầu có từ bao giờ thì chẳng ai nhớ được, chỉ biết rằng đã qua rất nhiều đời, người Xinh Mun rất tự hào về nét văn hóa tiêu biểu, đặc sắc nhất của mình. Đến dự lễ hội cầu mùa dù là chủ hay khách đều được đối xử bình đẳng như nhau, đều được tham gia vào những sinh hoạt văn hóa tập thể lành mạnh, góp phần tích cực vào việc vun đắp tình đoàn kết cộng đồng, giáo dục truyền thống uống nước nhớ nguồn, tạo ra bầu không khí vui tươi phấn khởi, hướng người dân theo những cái thiện, xa rời cái xấu.

Lễ hội thường diễn ra trong 2 ngày và đứng ra tổ chức, chủ trì lễ hội là những thầy mo trong bản. Tuy được tổ chức trong phạm vi gia đình, nhưng lực lượng tham gia làm công việc chuẩn bị lễ vật, cỗ bàn và đặc biệt là lực lượng tham gia phần hội thì gồm cả bản, từ các ông, bà già, thanh niên nam nữ, trẻ nhỏ... mọi người đều tham dự với tinh thần tự giác, hăng say, nhiệt tình.

Lễ hội cầu mùa của người Xinh Mun là một hình thức sinh hoạt văn hóa tập thể vun đắp tình đoàn kết cộng đồng. Ảnh: Internet

Giống như các lễ hội khác của người Xinh Mun, Lễ hội cầu mùa cũng gồm hai phần: Lễ và Hội. Phần lễ trang nghiêm, thành kính, thầy mo thay mặt dân bản cúng tế các vị thần linh phù hộ cho mưa thuận gió hòa, để lúa sai bông, để ngô mẩy hạt, để lợn gà trâu bò không bị dịch bệnh, sinh sôi đầy chuồng, để con người khỏe mạnh không bị ốm đau, để bản mừng mãi mãi hưng thịnh...

Trong tiếng trống, tiếng chiêng rộn ràng, trong sự nồng say của men rượu cần, tinh thần của người dân được thăng hoa, mọi người thả mình theo những điệu múa, trò chơi dân gian rất vui vẻ, diễn tả hiện thực cuộc sống của cộng đồng dân tộc Xinh Mun như múa Tăng bu, To luông, múa kéo thuyền, chơi "to miếng" (đấu võ), chơi "giắc klsù" (bắt tổ ong)...

Lễ hội Mường A Ma được xem là một nét văn hóa tiêu biểu, đặc sắc nhất của đồng bào dân tộc Xinh Mun, là một hình thức sinh hoạt văn hóa tập thể góp phần tích cực vào việc vun đắp tình đoàn kết cộng đồng và lưu truyền những nét văn hóa truyền thống sang các thế hệ kế tiếp.